

Aan de heer ir. M.H.P. van Dam
staatssecretaris van Economische Zaken
Postbus 20401
2500 EK 's-GRAVENHAGE

Interprovinciaal Overleg

uw brief van	uw kenmerk	ons kenmerk	datum
		VP 07536/2016	19 januari 2016
onderwerp			
Aanwijzing vang- of dodingsmiddelen vogels in ontwerp- uitvoeringsregelgeving wetsvoorstel natuurbescherming			

Geachte heer Van Dam,

Met deze brief reageren de provincies op uw verzoek van 15 december 2015 inzake de bepalingen over faunabeheer in de uitvoeringsregelgeving bij de nieuwe Wet natuurbescherming. In de afgelopen jaren hebben uw departement en de provincies goed samengewerkt om de decentralisatie van het natuurbeleid naar de provincies vorm te geven. Met het aannemen van de Wet natuurbescherming door de Eerste Kamer is de decentralisatie nu ook juridisch verankerd.

Faunabeheer

Het faunabeheer is een belangrijk onderdeel van deze wet. De provincies realiseren zich ook dat dit een onderdeel is waarover maatschappelijk veel discussie is. Wij willen daarom zorgvuldig en in goed overleg met onze maatschappelijke partners invulling geven aan dit faunabeheer en ook bij de totstandkoming van de regelgeving de nodige openheid en transparantie betrachten. Mede daarom maken wij gebruik van de mogelijkheid om onze inzet ten aanzien van de middelen voor het faunabeheer richting uw ministerie kenbaar te maken.

In de nieuwe systematiek blijven de provincies verantwoordelijk voor de verlening van ontheffingen en vrijstellingen. Het faunabeheerplan is straks leidend voor faunabeheer en schadebestrijding. Verschillende maatschappelijke organisaties zijn vertegenwoordigd in het bestuur van de faunabeheereenheid dat het faunabeheerplan opstelt. Net als het rijk hechten ook de provincies belang aan een brede vertegenwoordiging in de faunabeheereenheden, zodat er sprake is van een breed gedragen beleid en een goede afstemming met de betrokken maatschappelijke partners.

Faunabeheer en schadebestrijding, zoals dat is vastgelegd in faunabeheerplannen, zijn altijd maatwerk. De omstandigheden bepalen welke middelen uiteindelijk ingezet worden. Daarbij is het van belang dat we samen met de maatschappelijke partners de balans goed bewaken tussen het

voortbestaan van populaties en dierenwelzijn enerzijds, en schade aan in de wet genoemde belangen zoals verkeersveiligheid en landbouwgewassen anderzijds. Het doden van dieren is het uiterste middel en diervriendelijke alternatieven moeten altijd worden onderzocht, maar uiteindelijk zullen situaties optreden waarin het doden van dieren onvermijdelijk is. Faunabeheer is een noodzakelijk onderdeel van het natuurbeheer en soms het enige overgebleven instrument om grote schade aan gewassen te voorkomen en het risico op verkeersongelukken in te perken. In de belangenafweging moeten de provincies naast natuurbelangen ook economische en maatschappelijke belangen betrekken. Die kunnen in sommige gevallen fors zijn: zo loopt de schade aan gewassen door ganzen in de tientallen miljoenen euro's. Ook het risico op ernstige verkeersongelukken is maatschappelijk niet acceptabel. Door de forse omvang van de schade in een aantal gebieden worden de verhoudingen tussen boeren en natuurbeheerders en -liefhebbers op het platteland verstoord, terwijl het voor het bevorderen van de biodiversiteit in het landelijk gebied juist van belang is dat de samenwerking tussen deze partijen goed verloopt. Denk bijvoorbeeld aan een aanpak voor de weidevogels of het succesvol implementeren van de herstelmaatregelen voor het Programma Aanpak Stikstof. Zonder de beschikking over de instrumenten voor het vangen en doden van dieren kunnen provincies niet gestand doen aan deze grote maatschappelijke belangen.

Uw verzoek

Voor een zorgvuldige uitvoering van het faunabeheer en voor het leveren van maatwerk moet er duidelijkheid zijn over de middelen en methoden die beschikbaar zijn. Op grond van Europese regelgeving moeten de middelen voor het vangen en doden van soorten die zijn beschermd in de Vogelrichtlijn worden verankerd in een wettelijk voorschrift. In het Besluit natuurbescherming, dat uw departement momenteel voorbereidt, wordt een lijst opgenomen. In dit verband heeft u Gedeputeerde Staten van alle provincies verzocht om aan te geven welke concrete middelen, installaties of methoden in de praktijk nodig en effectief zijn. Voor de volledigheid zij opgemerkt dat middelen voor verjagen niet door u zijn opgevraagd, omdat de Europese regelgeving daarvoor geen verankering vereist. Een nieuw middel zoals de verjaging met Laser ontbreekt daarom op de lijst.

Toelichting bij de reactie

Het IPO is gemachtigd om namens alle gedeputeerden één gezamenlijke gebundelde reactie te maken. In deze reactie is de inbreng van alle provincies verwerkt. In de bijlage treft u een overzicht aan van middelen en methoden. Per middel/methode is een algemene toelichting opgenomen met achtergrondinformatie en het type situatie waarin voor het middel of de methode zou kunnen worden gekozen. Daarbij hebben wij gekeken naar aspecten als diervriendelijkheid en effectiviteit en naar de ervaringen die in de afgelopen jaren zijn opgedaan met toepassing van de betreffende middelen. Zoals hiervoor gezegd: faunabeheer blijft altijd maatwerk voor een specifieke situatie.

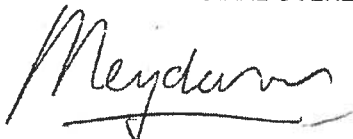
Aan het verlenen van een ontheffing gaat altijd een zorgvuldige belangenafweging vooraf, waarin alle betrokken belangen worden afgewogen. Het voorkomen van onnodige inzet van middelen staat voorop. Waar mildere middelen volstaan, zal voor verdergaande middelen geen ontheffing worden verleend. Bovendien, zoals op diverse plaatsen in de bijgevoegde tabel is geïllustreerd (bijvoorbeeld de bal chatri of de vangkooi), zal waar nodig stevast met duidelijke voorwaarden die in de ontheffing worden gewaarborgd dat een middel op de meest diervriendelijke wijze wordt toegepast.

De uiteindelijke keuze voor een bepaald middel of een bepaalde methode is onderdeel van de totale afweging zoals deze in de samenwerking door maatschappelijke partners in de faunabeheereenheid wordt gemaakt en wat leidt tot een gedragen faunabeheerplan dat de praktijk van het natuurbeheer dient. Natuurbeheerders zullen gemotiveerd moeten aangeven welke middelen zij willen inzetten. De provincies zullen dit op hun beurt zorgvuldig toetsen aan het wettelijk kader. Uiteindelijk streven provincies ernaar om in het natuurbeheer een goede ontwikkeling van de biodiversiteit te combineren met de andere maatschappelijke belangen, zodat provincies samen met de maatschappelijke partners een krachtig en vitaal platteland kunnen realiseren.

Verzoek

Wij verzoeken u om in de nieuwe uitvoeringsregelgeving te regelen dat de genoemde middelen en methoden kunnen worden ingezet, zodat de doelen van de wet op een goede manier in de uitvoering gestalte kunnen krijgen. Onze reactie lichten wij graag mondeling toe.

Met vriendelijke groet,
INTERPROVINCIAAL OVERLEG

mr. H.M. Meijdam
algemeen directeur

GROSLIJST MIDDELEN & METHODEN voor het vangen en/of doden van vogels

Opmerking: artikel 3.3, vijfde lid Wnb ziet uitsluitend op vangen en doden, niet op verjagen. De middelen voor verjagen zijn niet in de lijst verwerkt, omdat de Europese regelgeving daarvoor geen verankering in een wettelijk voorschrift vereist.

		IPO-REACTIE	VOORBEELDEN
b.	honden, niet zijnde lange honden;	Honden zijn zeer effectief als het gaat om het opsporen van de te bestrijden dieren en het verontrusten van soorten met als doel deze te verjagen en/of te doden. Bij het gebruik van een geweer is de inzet van een jachthond voor apporteren onmisbaar, mede uit het oogpunt van dierenwelzijn: gewonde dieren kunnen snel opgehaald en uit hun lijden verlost worden.	Jachthonden worden algemeen toegepast. Schadebestrijding en aantalsregulatie met geweer van ganzen. Opsporing aangeschoten wild, voorkoming dierenleed. Veel toegepast bij de jacht op fazant, wilde eend, houtduif.
c.	haviken, slechtvalken en woestijnbuizerds;	Jachtvogels kunnen vaak ingezet worden op locaties waar het gebruik van geweren niet mogelijk en/of gewenst is omdat roofvogels schadesoorten afschrikken en de bestrijding minder lawaai met zich meebrengt. De diervriendelijkheid is gelijk aan de natuurlijke situatie. De getrainde roofvogels worden in de regel ingezet om vogels te verjagen in situaties waar ze schade veroorzaken. Bij schadebestrijding bij landbouwpercelen kunnen ook schadeveroorzakende vogels door roofvogels worden gedood. Haviken en slechtvalken zijn de traditionele jachtvogels met beide hun eigen specialisme en inzetbereik. De woestijnbuizerd is een zeer waardevolle aanvulling gelet op de trainbaarheid en inzetbaarheid van deze vogel, met name in de bebouwde omgeving. De inzet van	Dit middel wordt ingezet op industrieterreinen, vullstorten, luchthavens etc. Bestrijden van meeuwenoverlast in bebouwde omgeving. Woestijnbuizerds wenst men in te zetten op Rotterdam-The Hague Airport ter bevordering van de veiligheid van het luchtverkeer. Bij het bestrijden van schade aan kleinfruit (bijvoorbeeld blauwe bessen) worden spreuuwen verjaagd en gedood door roofvogels van een valkenier. Verjagen van spreuuwen uit boomgaarden en meerkoeten van grasland.

GROSLIJST MIDDELEN & METHODEN voor het vangen en/of doden van vogels

		woestijnbuizerds als exoot is te rechtvaardigen omdat juist deze bij ontsnapping niet kan bastaarderen met inheemse soorten.	
d.	Kastvallen ("waaronder ook inlooppallen");	Kastvallen vangen dieren levend op een effectieve wijze en zijn daarom diervriendelijk mits kasten regelmatig gecontroleerd worden dan wel dat voer en water aanwezig is. Deze voorwaarden worden dan ook bij ontheffingen en aanwijzingen meegegeven. Bijvangst kunnen ongeschonden weer losgelaten worden. Kastvallen worden gebruikt wanneer het nodig is om heel specifiek één of enkele schadeveroorzakende vogels te vangen. De kastval is met name geschikt voor loopvogels. Toepasbaar in omgeving waar geweer niet gebruikt kan worden (fruitteelt of bebouwde kom). Weinig verstoring in het veld. De provincies verzoeken de Staatssecretaris om in de toelichting te verduidelijken welke soorten vallen en vangkooien exact zijn toegestaan. Onder de term 'kastval' kunnen ook inlooppallen als kooivallen worden geschaard. Daarmee wordt onnodige onduidelijkheid voorkomen in de uitleg. (Engels term : box traps en cage traps)	Kraaienkastvallen in fruitteelt, Kastvallen voor duiven op stations en monumentale gebouwen. Wordt veel toegepast bij onderzoek (Vogeltrekstation, ringen van vogels) Een kastval wordt ingezet om een buizerd te vangen die een gevaar vormt voor de veiligheid van het luchtverkeer op een vliegveld. Wordt gebruikt voor het vangen van specifieke soorten, bijvoorbeeld eksters.
e.	vangkooien;	Vangkooien zijn zeer geschikt voor het vangen van vogels. Met een vangkooi kan gedurende langere tijd en met relatief	Vangen van ganzen in rijperiode, vangen van kraaien en kauwen bij schadebestrijding. Vangkooien worden veelvuldig ingezet in

GROSLIJST MIDDELEN & METHODEN voor het vangen en/of doden van vogels

	<p>weinig inspanning en verstoring gevangen worden. Het middel kan zeer selectief worden ingezet aangezien alle onbedoelde soorten vrij worden gelaten, evenals bijvoorbeeld geringde vogels. Inzet van het middel vergt dagelijkse controle en voldoende water en voedsel in de kooi. Inzet van dit middel wordt alleen toegestaan onder deze voorwaarden.</p>	<p>weidevogelgebieden om zodoende de predatie door zwarte kraaien te verminderen. Bij de teelt van blauwe bessen worden spreuwen gevangen met vangkooien, voorzien van voedsel, water en lokvogels. Deze spreuwen worden verplaatst uit het gebied waar kleinfruit wordt geteeld, in de richting van de najaarstrek. In de praktijk is gebleken dat door het vangen van spreuwen de vorming van grote zwermen kan worden voorkomen, waardoor de schade aan de gewassen kan worden beperkt. De verplaatste spreuwen blijken niet terug te keren naar de schadepercelen.</p>
<p>nieuw</p> <p>Vangkraal, drang- en geleidehekken, afrasteringen</p>	<p>Een vangkraal wordt gebruikt om er vogels in bijeen te drijven om, om ze te kunnen vangen. Het gaat daarbij in de regel om vogels die door de rui van vliegveren tijdelijk niet kunnen vliegen of nog te jong zijn om te vliegen. In combinatie met toegestane dodingsmethoden wordt zo de ganzenpopulatie in omvang beperkt. Ook andere typen hekwerk worden gebruikt om ganzen gedurende de ruiperiode bij elkaar te drijven. Zonder deze middelen is het bijeendrijven vrijwel onmogelijk. Vangkralen c.a. maken deel uit van een vanginstallatie als de eendenkooi maar worden ook los gebruikt met name om ganzen bij een te kunnen drijven om ze vervolgens te kunnen doden. In een rechterlijke uitspraak is bepaald dat alleen ontheffing verleend kan worden voor middelen die op de lijst van het Besluit beheer en schadebestrijding dieren staan. Voor een vangkraal is het dan nodig dat deze op de onderhavige lijst wordt</p>	<p>Bij het beperken van de populatie van de grauwe gans wordt een vangkraal ingezet om ruierende vogels te vangen die vervolgens worden gedood.</p>

GROSLIJST MIDDELEN & METHODEN voor het vangen en/of doden van vogels

		<p>opgenomen. Het gebruik van schermen (maar ook van hekken, netten, touwen, linten, honden, een menselijke keten, geluid) om daarmee een wachtplaats voor de ganzen te creëren is onontbeerlijk. Een dergelijke wachtplaats kan een vangkraal worden genoemd. Andere benamingen zijn denkbaar. Om met een vangkraal gedurende de ruiperiode bijvoorbeeld grote groepen ganzen te kunnen vangen, is het noodzakelijk deze bijeen en richting een vangkraal te drijven. Het bijeen en in de richting van de vangkraal drijven is onderdeel van het middel vangkraal.</p>	
<p>f. (aang epast)</p>	<p>vangnetten; longnets t.b.v. vangkralen;;</p>	<p>De inzet van vangnetten gebeurt niet veel, maar in specifieke situaties kan het een zeer nuttig middel zijn om binnen een korte periode een goed vangresultaat te bereiken. Netten kunnen worden gebruikt om vogels te vangen in situaties waarin afschot niet mogelijk is of het doden van de vogel niet nodig is (bij het verplaatsen van vogels). Ze zijn onmisbaar voor specifieke toepassing, met name voor onderzoek maar ook vangen van grote aantallen of in hele specifieke situaties (Vangen binnen bebouwde kom).</p> <p>!!OPMERKING Hieronder zijn enkele typen vangnetten als aparte middelen benoemd. Mogelijk kan dit ook in de toelichting bij het generieke middel 'Vangnet'.</p>	<p>Vangen van ganzen in ruiperiode, vangen van vogels voor onderzoek. Netten worden gebruikt bij ziekenhuizen en voedsel/medicijn producerende bedrijven waar strenge hygiëneregels gelden, om vogels te vangen en buiten het gebouw te brengen. Broedende weldevogels op een nest worden wel met een schepnet gevangen ten behoeve van onderzoek. Voor het ganzenflappen en daarmee ook de mogelijkheid om aantallen ganzen te vangen in relatie tot populatiereductie, maar uiteraard ook voor onderzoek. Schiepnetten kunnen gebruikt worden bij het vangen van foeragerende groepen vogels.</p>

GROSLIJST MIDDELEN & METHODEN voor het vangen en/of doden van vogels

nieuw	mistnetten	Onmisbaar voor specifieke toepassing, met name voor onderzoek. Ook voor het vangen van vogels is het effectief en diervriendelijk.	Voor het vangen van vogels om ze te ringen/zenderen Voor het vangen van vogels in gebouwen/ruimtes waar levensmiddelen gebruikt worden.
nieuw	slagnetten	Onmisbaar voor specifieke toepassing, met name voor onderzoek	Voor het vangen van vogels om ze te ringen/zenderen
nieuw	kanonnetten	Onmisbaar voor specifieke toepassing, met name voor onderzoek	Voor het vangen van vogels om ze te ringen/zenderen
h.	eendenkooien;	Met eendenkooien worden met name watervogels gevangen in het kader van onderzoek.	In de eendenkooi Schipluiden worden wilde eenden gevangen voor (ring)onderzoek. In Gelderland komen eendenkooien in het Rivierenland voor. Eendenkooien zijn in Friesland een belangrijk vangmiddel.
		!!Opmerking: een afrastering/vangkraal maakt onderdeel uit van eendenkooien.	
nieuw	Olie en prikstokken;	De inzet van deze middelen is noodzakelijk voor het vernietigen van eieren. Daarmee kan in bepaalde gevallen een bijdrage geleverd worden aan de aantalsreductie van bepaalde soorten. Eieren van bijvoorbeeld grauwe ganzen en kleine mantelmeeuwen worden ingesmeerd met olie of lek geprikt. Daarmee wordt broedsucces voorkomen. Dit is een veelgebruikt middel en kan bijvoorbeeld succesvol worden ingezet in gebieden waar gebruik van het geweer vanwege verstoring of bebouwing minder wenselijk is.	Het onklaar maken van eieren kan onderdeel zijn van het beperken van de populatie van ganzensoorten. De eieren van de grauwe gans worden lekgeprikt in diverse Natura 2000-gebieden, zoals Nieuwkoopse Plassen & De Haack. Aantalreductie van ganzen.
nieuw	Levende lokganzen	Levende lokganzen zijn zeer effectief in combinatie met gebruik vangmiddelen (klapnetten) en gebruik van het geweer. Hierdoor kunnen wilde ganzen tot op correcte afstand worden gelokt en worden daardoor minder dieren ziek geschoten. De kans op onnodig lijden is kleiner wanneer	Vangen van vogels t.b.v. onderzoek en populatiebeheer.

GROSLIJST MIDDELEN & METHODEN voor het vangen en/of doden van vogels

		<p>een schot over kortere afstand kan worden afgegeven. (zie ook internationale afspraken over het voorkomen van ziekschieten van ganzen).</p> <p>!!OPMERKING Voor de volledigheid is hier de inbreng van alle provincies weergegeven voor de diverse typen lokmiddelen en lokvogels. Dit omdat het voorkomen van manke en/of blinde lokvogels op de voorbeeldlijst bij artikel 9 van de Vogelrichtlijn aanleiding kan geven om lokmiddelen als middel en niet als hulpmiddel aan te merken. In afwachting van duidelijkheid over de vraag hoe dit in de regelgeving kan worden vastgelegd is daarom in deze lijst voor volledigheid gekozen.</p> <p>OPMERKING II Bij het opnemen van lokvogels moet het toestaan van het houden van lokvogels ook in het Wnb-stelsel worden geregeld.</p>	
nieuw	Lokvogels (dode vogels of imitatie-vogels)	Lokvogels zorgen ervoor dat andere vogels binnen het schootsveld worden gelokt.	<p>Plastic oehoe voor het lokken van vogels. Bij de beperking van de populatie van de grauwe gans met het geweer kunnen dode lokganzen of imitatievogels ervoor zorgen dat ganzen binnen schot komen, zodat ze met het geweer gedood kunnen worden.</p>
nieuw	Levende lokvogels	<p>Levende, al dan niet gefokte lokkraaien, eksters en kauwen worden ingezet bij vangkooi of kastval.</p> <p>Van belang is dat er lokvogels kunnen worden gebruikt mogen worden die niet</p>	<p>Lokkraaien worden ingezet bij het type ladderkooi. Ook eksterkooien worden gebruikt. Voor het vangen van eenden mbv een eendenkooi (vangstal met lokeenden).</p>

GROSLIJST MIDDELEN & METHODEN voor het vangen en/of doden van vogels

		gefokt zijn maar uit het wild zijn gevangen. Gefokte zwarte kraaien, kauwen en spreuwen zijn niet voldoende voorhanden.	
nieuw	<i>Lokgeluid, waaronder lokfluiten</i>	Akroestische of mechanische lokmiddelen zorgen ervoor dat vogels op een voldoende dichte afstand van het geweer (of in net) kunnen worden gelokt. Dit voorkomt onnodig ziek schieten en ook minder risico op verwondingen bij vangst middels netten.	Bij het bestrijden van ganzen en eenden
j.	bal chatri.	De bal chatri is een diervriendelijk middel om roofvogels te vangen. Het wordt in speciale gevallen ingezet, bijvoorbeeld op vliegvelden. Bij deze methode wordt de vogel gevangen doordat deze een muis (levend, of een imitatie) in een kooitje probeert te vangen en daarbij met de klauwen vstraakt in nylon lusjes die op het kooitje zijn bevestigd. Dit maakt het mogelijk de roofvogels levend te vangen. Inzet van middel vraagt om specifieke kennis en wordt daarom alleen bij ontheffing aan professionals toegestaan om als middel te gebruiken. Het is een effectief middel waarbij de kans op lijden voor de te vangen vogel erg klein is.	De bal-chatri wordt met veel succes gebruikt bij het levend vangen en verplaatsen van roofvogels op vliegvelden, wanneer deze een gevaar vormen voor de veiligheid van het luchtverkeer. Dit vormt in deze situatie een diervriendelijk alternatief voor het afschieten van vogels. Ringen en/of zenderen van torenvalken. De bal chatri kan worden gebruikt voor onderzoek naar diverse roofvogels.
a.	geweren;	Geweer is een doeltreffend, effectief, veel toegepast en in veel gevallen onmisbaar middel om vogels te verontrusten en/of doden. Mits kundig ingezet zorgt het voor een snelle dood, zonder onnodig dierenleed. Het heeft tevens een afschrikkend effect.	Bestrijding van duivenschade in akkerbouwgewassen, Het geweer wordt gebruikt bij het beheer van ganzenpopulaties en bij de bestrijding van schade door roeken aan fruitgewassen. Het verzoek om te kunnen jagen van een uur

GROSLIJST MIDDELEN & METHODEN voor het vangen en/of doden van vogels

	<p>Het kaliber .17 is een effectief kaliber voor beheer en schadebestrijding, en zou toegevoegd moeten worden.</p> <p>!!OPMERKING Van belang is wel dat het gebruik van het geweer ook mogelijk is gedurende langere perioden dan alleen vanaf zonsopgang tot zonsondergang, zoals nu geformuleerd in 3.16 lid 1 Amvb.</p> <p>Voorstel om het gebruik van het geweer toe te laten gedurende de dagperiode en dan de dagperiode te definiëren als "Dagperiode is de periode tussen één uur voor zonsopgang tot één uur na zonsondergang". Of, zo gewenst, in de winterperiode van een half uur voor zonsopgang tot een half uur na zonsondergang. Gedurende deze periode is er voldoende licht om de soorten te herkennen en op een goede manier tot afschot te komen.</p> <p>Zie ook de wetgeving in de UK met betrekking tot dit onderwerp, bijvoorbeeld Section 3, Deer Act 1991</p> <p>Extra uitzondering: bij gebruik van kunstlicht en nachtzichtapparatuur zou uitsluitend voor de soorten die dit betreft het geweer de hele nacht gebruikt moeten kunnen worden (zie verder de aparte middelen kunstlicht en nachtzichtapparatuur).</p>	<p>voor zonsopgang tot een uur na zonsondergang in de zomer (en halve uren in de winter) ziet met name op smienten en ganzen (voor Wilde eenden is dit al toegestaan). De praktijk is dat ganzen, mogelijk als gevolg van afschot 'overdag', meer in de schemer gaan fourageren waardoor het voor een effectieve schadebestrijding van belang is ook in deze periode afschot mogelijk te maken.</p>
--	--	---

GROSLIJST MIDDELEN & METHODEN voor het vangen en/of doden van vogels

<p>nieuw</p> <p>Luchtdrukgeweer Luchtdrukwapen (met minimale mondingsenergie van 35 joule en kaliber van minimaal .17).</p>	<p>Het luchtdrukgeweer is een effectief middel voor het doden van vogels tot een grootte van houtduif/kraai, of zelfs een gans. Daarbij is wel van belang dat aan het luchtdrukwapen eisen worden gesteld over minimale trefkracht of joules. Te lichte wapens zijn niet effectief.</p> <p>Ook in te zetten in situaties waar gebruik vuurwapen ongewenst in ihkv veiligheid (binnen bebouwde kom, in/nabij gebouwen).</p>	<p>Doden van dieren in gebouwen/ruimtes voor de voedselproductie (bakkerij, maalderij). Doden van dieren op/in monumentale gebouwen. Middel moet gebruikt kunnen worden in omstandigheden waarbij het optreden voor ricochet of vonkvorming gevaar kan opleveren. Dit kan voorkomen bij chemische installaties en luchthavens.</p>
<p>i.</p> <p>slag-, steek- en snijwapens</p>	<p>Deze categorie van middelen is relevant voor het doden van reeds bemachtigde dieren. Het is immers van groot belang dat aangeschoten (gewonde) vogels in overmachtsituaties accuraat uit hun lijden kunnen worden verlost. Ook vogels die met bijvoorbeeld een vangkooi zijn gevangen moeten zo snel mogelijk gedood kunnen worden, zonder dat daarbij een kans op onnodig lijden ontstaat. Het betreft een kleine specifieke categorie van vogels die met een vangkooi weggevangen zijn om bijvoorbeeld schade aan gewassen te ondervangen.</p>	<p>Doden gewonde of gevangen dieren. Aangeschoten dieren (fazant/eend).</p>
<p>nieuw</p> <p>Koolzuurgas/gassen of goedgekeurde gasmengsels (EG verordening 1099/2009)</p>	<p>Met gas kunnen grote aantallen gevangen vogels in korte tijd worden gedood. Dit met een minimum aan lijden ten opzichte van andere methoden waarbij gevangen vogels worden gedood. Deze methode wordt toegepast bij het</p>	<p>In de ruielperiode gevangen ganzen kunnen met enkele honderden tegelijk, zonder onnodig lijden, worden gedood met gebruikmaking van koolzuurgas.</p>

GROSLIJST MIDDELEN & METHODEN voor het vangen en/of doden van vogels

		<p>doden van in een vangkraal gevangen ganzen. Hiervoor worden speciaal geprepareerde voertuigen of containers gebruikt waarin de ganzen aan het gas kunnen worden blootgesteld zonder onnodig lijden te veroorzaken.</p> <p>Naast CO₂ zijn andere gassen of combinaties van gassen mogelijk bruikbaar, deze zullen echter eerst goedgekeurd moeten worden. Zie ook de toegestane gassen zoals opgenomen in de EG verordening 1099/2009.</p> <p>Bij het gebruik van gas is een mobiele, luchtdicht af te sluiten unit noodzakelijk om de ganzen met het gas te kunnen doden. Hiervoor worden gesloten aanhangers of containers gebruikt.</p>	
nieuw	Electrische bedwelmning	<p>Zie ook EG verordening 1099/2009. Een methode die ook kan worden toegepast op gevangen vogels.</p>	
nieuw	Kunstlicht, al dan niet gemonteerd op het geweer	<p>Voor bepaalde vormen van schadebestrijding van vogels (met name vogels die in de nacht foerageren) zal toepassing van kunstlicht op geweer noodzakelijk zijn.</p> <p>Artikel 3.13 lid 5 van de AmvB zou hiervoor moeten worden geschrapt/aangepast.</p> <p>Om de effectiviteit tijdens schemering en nachtelijke uren te vergroten en de verstoring van de omgeving te beperken zijn hulpmiddelen noodzakelijk zoals het gebruik van kunstlicht. De inzet is bedoeld</p>	<p>Vogels die 's nachts foerageren, met name sminten.</p>

GROSLIJST MIDDELEN & METHODEN voor het vangen en/of doden van vogels

		voor specifieke gevallen waar het gaat om in korte tijd een aantalsreductie te bereiken.	
nieuw	Nachtzichtapparatuur, al dan niet gemonteerd op het geweer	Nachtzichtapparatuur (wel gemonteerd op geweer) is zeer effectief in het toepassen van schadebestrijding. Voor bepaalde soorten is dit zelfs de beste methode omdat deze in de nacht het eenvoudigst kunnen worden benaderd. Om de effectiviteit tijdens schemering en nachtelijke uren te vergroten en de verstoring van de omgeving te beperken zijn hulpmiddelen noodzakelijk zoals het gebruik van restlichtversterker en nachtkijker. De inzet is bedoeld voor specifieke gevallen waar het gaat om in korte tijd een aantalsreductie te bereiken.	
nieuw	Geluiddemper op geweer	Ter voorkoming van onnodige verstoringseffecten bij andere soorten + de soorten die daadwerkelijk moeten worden benaderd en geschoten. Om de verstoring van de omgeving te beperken zijn hulpmiddelen noodzakelijk, zoals de geluiddemper. Toepassen van de geluiddemper wordt altijd onder nadere stringente voorwaarden gedaan voor slechts een zeer beperkte doelgroep. De inzet is bedoeld voor specifieke gevallen waar het gaat om in korte tijd een aantalsreductie te bereiken. Inzet hiervan is alleen mogelijk als er op basis van de Wet wapens en munitie ook toestemming wordt verleend.	Ontheffing verleend voor ganzen in Utrecht, waarbij omgeving niet verstoord mag worden. Hiermee wordt de overlast voor omwonenden beperkt en wordt voorkomen dat andere beschermde soorten in N2000- gebieden worden verstoord. Ook in Flevoland (N2000-gebied).

GROSLIJST MIDDELEN & METHODEN voor het vangen en/of doden van vogels

		Methoden	
	doden met gebruikmaking van middelen die krachtens de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden zijn toegelaten of vrijgesteld;	CO2 inzet is gewenst als dodingsmiddel voor tijdens de rui gevangen ganzen. CO2 is van de dodingsmethode een van de meest diervriendelijke. CO2 wordt daarom ook in Nederlandse slachthuizen ingezet om dieren te verdoven dan wel direct te doden.	Doden van gevangen ganzen ten einde de aantallen stand ganzen te reduceren tot het niveau van 2005.
	cervicale dislocatie, en	Cervicale dislocatie is een veel toegepaste, effectieve en snelle methode om kleine aantallen gevangen en/of aangeschoten dieren direct te kunnen doden. Het middel is maar in een beperkt aantal situaties geschikt (kleine aantallen, ver van de bebouwing). In de voorwaarden bij de ontheffing moet dit altijd worden ingekaderd, met inachtneming met het gestelde in het rapport van de Raad voor Dieraangelegenheden, (Richtsnoer ganzendoden, 17-12-2012)	Is een methode welke geschikt is om een enkel exemplaar te doden, welke aangeschoten of verwond wordt aangetroffen of om met vangkooien gevangen kraaiachtigen snel en efficiënt te doden.